

50601311: สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ : การจัดการ/เครือข่าย/การมีส่วนร่วม

ณัฐมน จันทวาลย์ : การจัดการน้ำของกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำจากเขื่อนแก่งกระจาน เขตพื้นที่ฝ่ายส่งน้ำ และบำรุงรักษาที่ 2 (ตอนเพรียง). อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์. 143 หน้า.

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการบริหารจัดการน้ำ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการน้ำของกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำจากเขื่อนแก่งกระจาน เขตพื้นที่ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 (ตอนเพรียง) ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ระดับลึก และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ กลุ่มบริหารการใช้น้ำ หัวหน้ากลุ่มบริหารการใช้น้ำ และเจ้าหน้าที่ชลประทาน เขตพื้นที่ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 (ตอนเพรียง) จำนวน 8 คน เนื่องจากตอนส่งน้ำนี้มีการทำการเกษตรมากที่สุดและได้รับรางวัลชนะเลิศการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาระดับโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ประจำปี 2551 จากกรมชลประทาน

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ใช้น้ำมีการรวมกลุ่มกันอย่างเป็นระบบ มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มใหญ่ เพื่อวางแผนทางในการบริหารจัดการน้ำ เช่น การวาง กฎระเบียบ ข้อบังคับ วิธีการส่งน้ำ การวางแผนการส่งน้ำ การเลือกวิธีการส่งน้ำ การกำหนดการใช้น้ำที่เหมาะสม การจัดแผนการปลูกพืช เกษตรกรที่อยู่พื้นที่ปลายน้ำได้ให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มมากกว่าเกษตรกรที่อยู่พื้นที่ต้นน้ำ เพราะโอกาสในการรับน้ำน้อยกว่าถ้าไม่มีการจัดการที่ดีพอ การรวมกลุ่มทำให้ได้รับข่าวสาร เช่น ชนิดของพืชที่เหมาะสมกับการปลูกในแต่ละพื้นที่ แต่ละฤดูกาล เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการน้ำโดยรวม ด้านปัญหาอุปสรรคพบว่า เกษตรกรที่อยู่พื้นที่ต้นน้ำมีปัญหาและอุปสรรคน้อยกว่าเกษตรกรที่อยู่พื้นที่ปลายน้ำ การรวมตัวของเกษตรกรจึงมีความเข้มแข็งน้อยกว่ากลุ่มเกษตรกรที่อยู่ปลายน้ำ ปริมาณน้ำจากเขื่อนมีไม่เพียงพอในฤดูแล้งทำให้การเพาะปลูกทำได้ไม่เต็มที่ และปัญหาเรื่องน้ำในอ่างเก็บกักน้ำเขื่อนแก่งกระจานมีปริมาณลดลงทุกปี

จากการศึกษาพบว่า การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายคือ เกษตรกร หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน มาร่วมกันดำเนินการแก้ไข

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

50601311: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT
KEY WORDS: MANAGEMENT/NETWORK/PARTICIPATION

NATTAMON CHANTAWAL: WATER MANAGEMENT OF FARMERS WHO UTILIZE
WATER FROM KANG KRACHAN DAM IN IRRIGATION DIVISION 2 (DONPRIANG). THESIS
ADVISOR: ASST.PROF.PITAK SIRIWONG, Ph.D. 143 pp.

This research is purposed to study water management, problem, and obstacle of farmer's water management from Kangkranchan Dam in Irrigation Division 2 (Donpriang). The research is the quality research, processed by in-dept interview and non-participant observation. The main informers are Integrated Water Users Group, Head of Integrated Water Users Group and the irrigation officers in irrigation Division 2 (Donpriang) about 8 persons. Regarding to this area is provided to large agricultural area, the largest rice field and this area got award from Royal Irrigation Department (The winner of quality management for Irrigation Division, Irrigation Program year 2008).

According to the study found that farmers distribute water each other effectively, contribute to be a group to target water usage management such as regulation, water distribution method, water usage planning, selection of water for distribution method, determination of water usage, crop management. Farmers who are in the downstream realize the contribution of grouping than farmers who are in the upstream, as the matter of fact that the less of opportunity to gain water without proper management. Grouping provides information such as type of plants which is suitable for each area, seasons in order to be information for water management. Obstacles factors found that farmers who are in the upstream have less problems and obstacles than middle stream and downstream. Therefore, the grouping of farmers at upstream is less strength than the grouping of farmers who are in downstream. Quantity of dam's water is not only sufficient in the drought season that may effect the cultivation incompletely but water in Kangkrachan Dam is declining every year.

As the study found that water management for a stable agriculture has to cooperate from different sections, there are farmers, government officers, and private sections to solve the matter problems accordingly.

Program of Public and Private Management Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2008
Student's signature
Thesis Advisor's signature